Ruimte, rust en de stad dichtbij: maar blijft dat zo?

Onderzoeksverslag wijkpanelonderzoek Filmwijk maart 2011.

Mira Peeters-Bijlsma. Met medewerking van Joan Heersink en Hans Schrama

1.Aanleiding en probleemstelling

1.1 Probleem

De Stichting Platform Filmwijk Almere heeft de indruk dat de gemeente Almere weinig rekening houdt met de wensen en behoeften van bewoners van de Filmwijk. Dit omdat een groot aantal bewoners heeft aangegeven door de gemeente Almere niet serieus te worden gehoord t.a.v. hun wensen met betrekking tot de wijk[1]. Het Platform wil graag verbetering in zien in de interactie tussen bewoners van de Filmwijk en gemeente.

1.2 Achtergrond

De oorspronkelijke opzet van de stad Almere, bestaande uit meerdere sub- kernen rond een hoofdkern, blijkt volgens het Platform tot nu toe goed te werken. Deze opzet voorkomt o.a. dat mensen decennia achtereen op een bouwterrein wonen. Het kan zo aansluiten aan behoefte van zowel overheden als bewoners. Er werden en worden in Almere tevens verschillende wijken met verschillende thema's en bouwstijlen gerealiseerd. Dit is een uniek concept voor Nederland.

Het maximaal aantal bewoners ("maat" genoemd) is, bij de ontwikkeling en start van de stad in de jaren 1970 gesteld op ten hoogste 250.000 inwoners. Dat aantal is nu in zicht.

Op dit moment is stagnatie van de groei niet onwaarschijnlijk. De samenstelling van gezinnen en alleenstaanden is veranderd in Nederland. Hierdoor lijkt er een naderende bevolkingsafname (vergrijzing) in Nederland te komen. Almere is (nog) iets minder "grijs" maar ook hier voorziet men deze ontwikkeling. Dat kan tot andere keuzes leiden dan tot nu toe gebruikelijk was.

Om adequaat als overheid op te treden zal men daarom proberen te voorkomen dat nieuwe projecten alsnog drastisch moeten worden aangepast. Anticiperen op cijfers en feiten lijkt daarvoor noodzakelijk. Zowel wat betreft de efficiency als de budgettering en planning vraagt dit om een ander concept.

Het Platform vraagt om gericht na te denken over het zorgvuldig afhechten van dreigende rafelranden, dat wil zeggen de grensgebieden tussen woonbebouwing, bedrijventerreinen en groengebieden. Het vraagt daarbij om gericht in stand houden van de hoge kwaliteit van de leefomgeving en te zorgen voor (behoud van) werkgelegenheid. Dit zal zorgen voor een blijvende

[1] Dit gebeurde onder andere in november 2010 tijdens de informatieavond inzake het bestemmingsplan en op 7 april 2011 op de politieke markt die op aanvraag van bewoners het thema "inspraak" had.

variatie in de bevolking van Almere. Het zal de kwaliteit van leven in Almere in positieve zin beïnvloeden.

De Filmwijk kan door haar ligging aan het Lumièrepark en het Weerwater en de nabijheid van de Kasteellocatie een aantal sleutels in handen hebben voor behoud van de kwaliteit van wonen en de recreatie voor elke doelgroep die Almere bewoont. Het unieke concept van water (blauw) en groen biedt vele mogelijkheden om dit voor zowel bewoners als bezoekers te maken tot een meer dan bijzonder woon- recreatie- en natuurgebied.

De oevers van het Weerwater en de route daarlangs naar de zuidelijke groene oever alsook naar de aangrenzende delen van Almere kunnen, mits goed benut, bijdragen tot een nieuw concept dat men ook elders in de Randstad kan toepassen.

Op diverse plaatsen zijn discussies gaande omtrent zaken die hier direct betrekking op hebben:

- De motie m.b.t. de groei van Almere
- De Zuid-oever gesprekken
- Het ontwerpbestemmingsplan Filmwijk en de Parkennota
- Aansluiting Almere Hout Noord naar NS-station
- Stedenwijk en Stadshart
- Ontwikkeling Oostkavels
- Platform Filmwijk en wijkkrant
- de Stadsdialoog

1.3 Directe aanleiding voor het onderzoek

Op 25 januari 2011 is in de Tweede Kamer een motie aangenomen met steun van alle partijen, m.u.v. de PVV, waarin werd gesteld dat bij de gesprekken over de groei van Almere de nadruk te veel ligt op de “hardware” van de groei en te weinig op de “software”. De software maakt de stad juist aantrekkelijk voor de bewoners. In de motie wordt gesteld dat het Kabinet meer moet kijken naar werkgelegenheid, onderwijs en cultuur.

In Almere is in de laatste week van januari 2011 een “stadsdialoog” gestart over de gebiedsontwikkeling bij het Weerwater. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de centrumontwikkeling aan de zuidzijde, inclusief de doorwerking bij de A6, de Steiger en het Kasteel. De gemeente roept iedereen op om mee te denken over het Weerwater en het gebied er omheen. Een nieuwe invulling van de zuidoever en de A6 speelt daarin een centrale rol. Dit heeft gevolgen voor de aangrenzende wijken en groenvoorzieningen. In het 2e kwartaal 2011 wordt het park dat zowel aan de Filmwijk als aan het Weerwater grenst –het Lumièrepark- in de discussie omtrent nieuwe ontwikkelingen meegenomen. Voorlopig lijkt aan deze zijde van het Weerwater weinig te gebeuren. Er ligt in het park wel een ontwerpbestemmingsplan. Het Weerwater hoort daar echter niet bij: de bedoeling is altijd geweest het Weerwater als een uitzonderlijk stuk blauw van Almere te zien waarin fauna en flora van groot belang zijn. Het ontwerp wil de komende 10 jaar enige ruimte geven aan horecaontwikkelingen in het Lumièrepark.

Binnen het Platform is er zorg over de ontwikkelingen op de langere termijn wat betreft dit park én het Weerwater waaraan het park grenst. Indien namelijk eerst de hardware wordt ingevuld aan de Noord- de West- en de Zuidzijde van het water, bestaat de kans dat de bereikbaarheid van die hardware alleen nog maar kan plaatsvinden ten koste van het Lumièrepark en het Weerwater. Voor veel Filmwijkbewoners is volgens het Platform dit park echter het laatst overgebleven stuk echt groen binnen de wijk. De parkennota bevestigt dit. De zichtlijn over het Weerwater hoort daar volgens het Platform zeker bij.

1.4 Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek

Doel van het onderzoek is het verkrijgen van een gedegen en empirisch onderbouwd beeld van de mate waarin er onder de bewoners van Filmwijk draagvlak is voor de visie en de plannen van de gemeente.

Hiervoor moeten de volgende vragen beantwoord worden:

-Welke kernwaarden hebben de bewoners van Filmwijk met betrekking tot hun wijk?

- Welke kernkwaliteiten, kansen en bedreigingen zien zij met betrekking tot hun wijk?

-Welke wensen en behoeften leven er onder de bevolking van Filmwijk met betrekking tot hun wijk?

1.5 Opzet van het onderzoek

Eerst is er kort geïnventariseerd wat er al bekend is m.b.t. de wensen en behoeften van Almeerders in het algemeen en van de bewoners van de Filmwijk in het bijzonder. Hoe ervaren zij het leven in Almere en wat vinden zij belangrijk aan het leven in Almere? Een indruk hiervan is te vinden in paragraaf 2.

Vervolgens is in overleg met vertegenwoordigers en van het Platform Filmwijk en andere actieve bewoners een vragenlijst opgesteld. De vragenlijst bevat 17 open en gesloten vragen en is thematisch van opzet:

-Wonen in Filmwijk: vragen m.b.t. woonduur, reden van verhuizing naar Almere/Filmwijk, waardering van de wijk en waarden m.b.t. water en groen.

-Voorzieningen: vragen m.b.t. de betrokkenheid bij de wijk, de bekendheid met lopende discussies en de communicatie met de gemeente.

-Achtergrondkenmerken: vragen als leeftijd en geslacht, huishoudens samenstelling, werksituatie en letters van de postcode (om de spreiding in de wijk vast te stellen).

Na goedkeuring door het bestuur van het Platform is de vragenlijst door Vivian Vijn van de gemeentegriffie omgezet in een digitale vragenlijst via het wijkpanel. Hierbij is gebruik gemaakt van het bestaande panel van de gemeente zelf. Iedere inwoner van Almere die deelneemt aan het raadspanel en die in Filmwijk woont, kan aan dit wijkonderzoek deelnemen.

Het wijkpanel was actief van 14 maart tot en met 29 maart 2011. In totaal hebben in die periode 104 respondenten de vragenlijst van het wijkpanel ingevuld. Dit is een relatief lage respons van 55%. Reden hiervoor is vermoedelijk, volgens de griffie, een programmatechnisch probleem. Het Platform betreurt dit. Het streven was om alle wijkpanelleden te bereiken. Twee personen hebben de vragenlijst schriftelijk bij de onderzoeker ingeleverd. Ook deze antwoorden worden meegenomen in de beschrijving van de uiteindelijke resultaten.

Naast dit onderzoeksverslag is er een rapport met frequentieverdelingen van de antwoorden op alle vragen. Hierin zijn de antwoorden op open vragen geclassificeerd. Bovendien zijn er drie afzonderlijke Excel bestanden met de antwoorden op alle open vragen. Deze bestanden zijn op verzoek in te zien bij het Platform, maar niet openbaar toegankelijk.

2. Wat is er al bekend over de algemene wensen en behoeften van Almeerders in het algemeen en specifiek over die van bewoners van de Filmwijk ?

2.1 Wensen en behoeften van Almeerders in het algemeen

In Almere wordt door diverse organisaties onderzoek gedaan naar de samenstelling van de bevolking, hun beleving van het wonen in de stad, hun wensen en behoeften. De belangrijkste organisatie die dit onderzoek doet, is de Gemeente Almere. De afdeling onderzoek en statistiek

verzamelt zelf gegevens, maar houdt ook bij welke onderzoeken er zijn m.b.t. Almere. De gemeente houdt de mening van de bevolking bij via het raadspanel.

De Stichting Newtown Knowledged People Almere heeft in 2004 een inventarisatie gemaakt van de wensen en behoeften van hoger opgeleide Almeerders. De meesten van hen bleken naar Almere te zijn gekomen vanwege de nabijheid van Amsterdam en de woonkwaliteit. Zij waardeerden het water en het groen, maar misten in Almere de mogelijkheid om andere hoog opgeleide bewoners te ontmoeten, bijvoorbeeld via informele bijeenkomsten als borrels en lezingen.

De gemeente werkt samen met het International New Town Institute (INTI) gelegen aan de Grote Markt. Onder begeleiding van prof. Arnold Reijndorp en drs. Stefan Metaal komen al enkele jaren studenten in de sociale wetenschappen van de UvA in Almere onderzoek doen.

Bart Dekkers heeft in dit kader in 2010 onderzoek gedaan naar imago, status en trots in Almere en Amsterdam Noord. Almeerders zijn volgens hem trots op de makkelijke bereikbaarheid van groen, het kwalitatief goede wonen en de voorzieningen . Toch slaat dit volgens hem niet over het gevoel van trots-zijn op de stad, zoals dat b.v. in Amsterdam wel het geval is. Zijn verklaring is dat er meer een functionele binding met de stad is en minder een emotionele. Volgens hem zien Almeerders hun stad niet als een grijze slaapstad. Trots komt voort uit de grootte van de woningen en de rust in combinatie met het vele groen. Er is een verschil naar leeftijd: jongeren zijn vaker trots op het nieuwe stadscentrum, ouderen op de vele voorzieningen, zoals de Kemphaan.

Annelien van Drooge heeft in 2010 het promotiemateriaal van de gemeente met betrekking tot het project “gewild wonen” in Almere Poort vergeleken met de meningen van de toekomstige bewoners. Volgens haar hebben de gemeente en de bewoners totaal andere verwachtingen en wensen m.b.t. dit stadsdeel. De gemeente zet volgens Drooge in op stedelijkheid, duurzaamheid en diversiteit, terwijl de bewoners gaan voor absolute rust, een groene omgeving en juist afwezigheid van stedelijkheid.

Deze scripties zijn eind juni 2010 in het stadhuis gepresenteerd. Eerdere scripties zijn gebundeld in het boekje “Berichten uit de Nieuwe Stad 1” van Reijndorp, Metaal en Berg (2011). Hierin komt naar voren dat het door het gebrek aan een verleden moeilijk is een vergelijking te maken tussen Almere en steden als Amsterdam en Utrecht. Een “Newtown” als Almere heeft immers een heel andere historie dan dergelijke meer organisch gegroeide steden. Reijndorp concludeert echter dat ook in Almere een stedelijke cultuur aan het ontstaan is, die niet altijd correspondeert met de hoop die wordt uitgesproken in de plannen voor de toekomst van Almere.

Uit de scripties en de inventarisatie van de Stichting Newtown Knowledged People blijkt enerzijds dat onder de (toekomstige) bewoners van Almere rust en groen belangrijke waarden zijn, anderzijds dat deze waarden niet altijd overeen lijken te komen met de waarden van de gemeente.

2.2 Wensen en behoeften van Filmwijkers

Gemeente

Een belangrijke bron van informatie over de sociale samenstelling van Almere is de Sociale Atlas van Almere, die elk jaar gepubliceerd wordt. Deze bevat een schat van informatie over de sociale en economische situatie van de inwoners van Almere op wijkniveau, echter niet over hun wensen en behoeften. Filmwijkers hebben in 2010 een wat hoger inkomen dan de gemiddelde Almeerder. Er staan relatief veel koopwoningen en er wonen relatief veel gezinnen.

De gemeente doet wel onderzoek naar wensen en behoeften via het raadspanel. Onderdeel daarvan is het wijkpanel, waarin met enige regelmaat aan bewoners van Filmwijk gevraagd wordt naar hun ervaring van b.v. veiligheid e.d. In 2006 is een wijkpeiling gehouden, waarin een uitgebreid, algemeen beeld geschetst van de beoordeling van wijkbewoners van alle wijken van Almere. Er is gevraagd naar verandering ten opzichte van de situatie van 2001. Sterke punten zijn volgens Filmwijkers de ligging ten opzichte van het centrum en de kwaliteit van de woningen. De meest genoemde zwakke punten zijn het aanbod aan parkeervoorzieningen richting stad en het aanbod aan andere winkelvoorzieningen. De gehechtheid aan de buurt is relatief groot, evenals de betrokkenheid bij de buren. Voorzieningen waarderen Filmwijkers gemiddeld: straatverlichting, openbaar groen en scholen zijn in voldoende mate aanwezig. Men miste met name pinautomaten en honden uitlaatplaatsen. Als verbeteringen ten opzichte van 2001 noemt men het betere onderhoud, als verslechtering meer zwerfvuil. Uit wijkpeilingen in 2007 en 2008 blijkt dat Filmwijkers groot belang hechten aan veiligheid en aan het groen in de wijk.

Andere publicaties

Mede vanwege het bijzondere karakter van de Filmwijk bestaan er enkele publicaties die weliswaar niet gebaseerd zijn op empirisch onderzoek, maar die wel als kwalitatief achtergrondmateriaal gezien kunnen worden m.b.t. het leven in de Filmwijk.

In het boek je “Heimwee naar Filmwijk” van Baarspul (2008) komen bedenkers en bewoners van het BouwRAI-gedeelte aan het woord. Uit hun verhalen spreekt vooral trots op het unieke karakter van het BouwRAI-gedeelte: rust, groen en toch tegen het centrum aangelegen gecombineerd met een bijzonder stratenpatroon en bijzondere woningbouw en de meer dan gemiddelde sociale betrokkenheid van de bewoners bij hun wijk.

Journalist Peer Ulijn heeft in 2008 zijn ervaringen gepubliceerd in het boekje “ Ik woon in Almere”. Hij woont in Filmwijk-Bouwrai. Hij heeft het over vooroordelen, het, wennen, en roemt de veiligheid, bereikbaarheid, de schoonheid en de mogelijkheden van een nieuwe stad

2.3 Conclusie

Algemeen kan gesteld worden dat voor Almeerders het groen, de rust, de woonkwaliteit en veiligheid belangrijke waarden zijn. Ook toekomstige bewoners van Almere lijken hier eerder rust en ruimte te zoeken dan stedelijkheid. Daarmee is echter nog niet bekend in hoeverre de huidige zorgen die het Platform heeft omtrent de mate waarin de gemeente Almere rekening houdt met de wensen en behoeften van bewoners van de Filmwijk , door de bewoners van de Filmwijk in het algemeen gedragen worden.

De informatie van het wijkpanel heeft weliswaar betrekking op sterke en zwakke punten in de wijk en op verbeteringen en verslechteringen ten opzichte van 2001. Dit onderzoek is echter al vijf jaar oud en relatief algemeen van aard. Zo wordt er wel gevraagd naar zaken als openbaar groen, maar dat groen is niet benoemd.

3.Representativiteit

3.1 Algemene achtergrondkenmerken

Het aantal respondenten in het voorliggende onderzoek is 106. 104 personen hebben het digitale wijkpanel ingevuld en hebben er twee een schriftelijke vragenlijst ingeleverd bij de onderzoekster. De respons is met 55 procent relatief laag, maar er is zeker sprake van diversiteit onder de respondenten. Zo is 55 % man en 45 % vrouw, de jongste respondent is 28 jaar, de oudste 91. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 53 jaar. Dit is relatief hoog: de gemiddelde Filmwijker is 35 jaar (Sociale Atlas van Almere, 2010). De groep 51 tot 60-jarigen vormt met 35 procent ruim een derde van de onderzoeksgroep. 84% heeft een partner. Een vijfde van de respondenten heeft een hond. De gemiddelde respondent is hoog opgeleid: 48% heeft een HBO- opleiding, 20 procent universiteit en geen enkele respondent heeft alleen lagere school. 44 procent werkt in Almere. De woonduur in Almere varieert van 2 tot 32 jaar. De gemiddelde woonduur in Almere is 16 jaar. Er zijn slechts 6 respondenten die korter dan 6 jaar in Almere wonen. De belangrijkste reden om in Almere te gaan wonen zijn het werk (30 procent) en de huizenprijzen (28 procent noemde dit als reden).

3.2 Filmwijk-specifieke kenmerken

De woonduur in de Filmwijk varieert van 2 tot 20 jaar. Terwijl de gemiddelde woonduur in Filmwijk 8 jaar is (Sociale Atlas van Almere, 2010), is in de onderzoeksgroep de gemiddelde woonduur in de Filmwijk 12 jaar. Er is een groep die wat woonduur betreft opvalt, namelijk de groep die er 11 tot 15 jaar woont: dat zijn 36 procent van de respondenten. Als belangrijkste reden om juist in de Filmwijk te gaan wonen werden vooral genoemd de ligging van de wijk, zowel wat betreft uitvalswegen en openbaar vervoer (noemde 24 procent dit), als wat betreft de ligging nabij het stadscentrum (door 23 procent van de respondenten genoemd). Verder is een veel genoemde reden de woning zelf (35 procent), *“een mooie wijk”* (20 procent) de goede naam van de wijk (door 19 procent genoemd) en het groen (16 procent).

Om te achterhalen waar de respondenten in de Filmwijk precies wonen, is gevraagd naar de letters van de postcode. Aan de hand daarvan is vrij eenvoudig de straat te achterhalen waar men woont. We zien dan dat het BouwRAI gedeelte met 48 procent nadrukkelijk oververtegenwoordigd is. Specifieker: de straten die een postcode hebben met een J: meer dan 16 respondenten komen uit de James Stewartstraat en de naaste omgeving daarvan. Ook de rest van de Filmwijk is in het onderzoek echter vertegenwoordigd: 7 procent van de respondenten komt uit het gedeelte tussen de Veluwedreef en het spoor, 23 procent uit Filmwijk-Midden en 23 uit procent uit Filmwijk-Zuid.

4. Wonen in Filmwijk

4.1 Waardering voor de wijk

Men woont graag in de Filmwijk: gemiddeld geven de Filmwijkers het cijfer 8,3 wanneer zij moeten aangeven hoe belangrijk het wonen juist in Filmwijk voor hen is. 91 procent zegt ergens bijzonder tevreden over te zijn. Het meest genoemd is wat dat betreft het groen: 50 procent noemt dit. Ook over de ligging is men erg tevreden, over het water, de mensen, de rust, de ruimte en de opzet van de wijk. Hierbij wordt echter ook opgemerkt: *"eigenlijk was ik tevreden over de rust, daar is wel heel veel verandering in gekomen sinds de stad gebouwd is".* In tabel 4.1 zijn de meest genoemde redenen weergegeven:

Tabel 4.1 Waar men tevreden over is in de Filmwijk

Genoemd	***Procent***
Groen (algemeen; parken; Lumièrepark)	50
Ligging bij het centrum	24
Ligging (algemeen; nabij uitvalswegen; openbaar vervoer)	21
(Weer)water	19
De mensen /sfeer/buren	16
Rust	15
Ruimte	13
Opzet van de wijk	13
Architectuur / bouwstijl eigen woning	12
Afwisseling in de bebouwing (variatie/diversiteit)	8
Het is er netjes	5
Strandje	3
Voorzieningen	2
Zie reden Filmwijk	1

Toch zegt een grote groep (42 procent) iets te missen in Filmwijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om de inrichting van de openbare ruimte *("voldoende prullenbakken"*) en ordehandhaving *(" toezicht op fout/asociaal parkeren"*). Ook noemen diverse respondenten het aanbod van kleine winkels (bakker, slager, groenteman, in elk geval meer dan alleen de supermarkt) en mist men kleine horeca.

De percentages van mensen die dit soort zaken noemen zijn echter niet hoog: 6 tot 8 procent van de respondenten.

4.2 Woonwaarden

In tabel 4.2 is te zien, wat Filmwijkers in hun woonomgeving in het algemeen belangrijk vinden

Tabel 4.2: Woonwaarden Filmwijkers

	Procent
Woonkwaliteit	**100**
Groen in het algemeen	**99**
Veiligheid	**96**
Bereikbaarheid	92
Water in het algemeen	85
Rust	83
Uitzicht	83
Gratis parkeren	82
Een parkeerplaats voor de deur	76
Ruime straten	74
Een gezondheidscentrum in de buurt	72
Winkels in de buurt	71
Een bushalte dichtbij	69
Contact met buurtbewoners	69
Speelvoorzieningen voor kinderen	55
Bereikbaarheid brievenbussen	**48**
Honden uitlaatveldjes	**45**
Mogelijkheden om te sporten in de buurt	**40**
Stedelijkheid	**34**
Horeca in de buurt	**23**

We zien dat woonkwaliteit bovenaan staat: alle respondenten vinden dit belangrijk of zeer belangrijk. Maar ook groen en veiligheid vindt bijna iedereen belangrijk. Dit komt ook in eerdere onderzoeken naar voren. Het minst van belang vindt men stedelijkheid en horeca in de buurt.

4.3 Groen en water

De meeste respondenten zijn bekend met het groen en het water in hun wijk. Het Weerwater en het Lumièrepark zijn bij tweederde tot driekwart bekend, het Laterna Magikapark, het Ebenezer Howardpark en het Atlantisstrand zijn het minst bekend.

Het groen en het water betekenen veel voor de Filmwijkers: het geeft rust, ontspanning, is gewoon heel belangrijk of zelfs de belangrijkste reden om in de wijk te wonen. Dit wordt bijvoorbeeld als volgt verwoord*: "Als de eerste lentedagen er zijn, en je met de hond de deur uitstapt: geluk" .*

"Heerlijk om op wandelafstand meteen in het groen en aan het water te zijn." En: *"Dit maakt het onderscheid tussen Almere en andere steden."* In tabel 4.3 zijn de antwoorden weergegeven die het vaakst voorkomen:

Tabel 4.3: Betekenis groen en water voor Filmwijkers

Genoemd	***Procent***
Rust	25
"(heel)veel" / "(heel) belangrijk"	23
Ruimte	21
Verbondenheid met de natuur/ seizoenen	17
Ontspanning	15
Dat is de reden om juist hier te wonen	15
Wandelen	11
Recreatie	7
Levensgeluk	7
Leefbaarheid	7
Uitzicht (algemeen; Weerwater)	6
Specifieke dieren en/of planten genoemd	5
Woonkwaliteit/woongenot	5
Fietsen	4
Hardlopen/ joggen	4
Fijn voor de kinderen	3
Daardoor woon ik in een prettige omgeving	3
Vrijheid	3
Zwemmen / Kanoën/"Had ik maar een bootje"	3
Fijn voor de hond	2
Schaatsen	2
"Zien dat de buren ook genieten"	0

4.4 Betrokkenheid

Er wordt wel eens gezegd dat Filmwijk veel actieve wijkbewoners kent, betrokken bij hun directe woonomgeving. Voor de respondenten geldt dat zeker. Bijna iedereen kent de Filmwijkkrant, het Platform en de motie met betrekking tot de groei van Almere, zeker driekwart weet van het beleid rondom de blauwe zone en het ontwerp bestemmingsplan. Ongeveer 15 procent van de respondenten heeft hier niet alleen van gehoord, maar is er ook zelf actief bij betrokken. Sommige respondenten zijn actief bij alles betrokken, anderen vooral bij de discussie over bijvoorbeeld de blauwe zone. Een enkeling heeft de indruk *"dat je een heel lange adem nodig hebt".*En sommige respondenten geven aan dat ze helaas te weinig tijd hebben om actief mee te doen in zaken die de wijk betreffen. De aantallen en percentages zijn te zien in tabel 4.4:

Tabel 4.4 Bekendheid met discussies (in procenten)

Onderwerpen	*Ja, van gehoord*	*Ja, ben ik bij betrokken*	*Nee*
Filmwijkkrant	**86**	13	0
Platform Filmwijk	**82**	14	4
De motie met betrekking tot de groei van Almere	**79**	7	13
Beleid blauwe zone in Filmwijk	68	**16**	16
Het ontwerp bestemmingsplan Filmwijk	66	14	20
De zuidoever gesprekken	54	9	37
De stadsdialoog	46	7	47
Vrienden van het Lumièrepark	43	0	**56**
Ontwikkeling Oostkavels	41	11	47
De parkennota	37	6	**57**
Aansluiting Stedenwijk en stadshart	33	2	**65**
De aansluiting van Almere Hout Noord naar NS-station	27	4	**69**

5. Wat Filmwijkers belangrijk vinden voor hun wijk

Behalve een lijst met algemene woonwaarden is ook een lijst met 26 stellingen m.b.t. de Filmwijk zelf aan de respondenten voorgelegd. De antwoorden op deze stellingen zijn onder te brengen in drie categorieën: “sfeer in de wijk”, “voorzieningen” en “communicatie met de gemeente”. Hieronder worden kort de meest opvallende antwoorden beschreven.

Sfeer

Verreweg de meeste Filmwijkers zijn het eens met de stellingen “In Filmwijk heerst een prettige sfeer.”, “Filmwijk is een rustige wijk om te wonen” en “Filmwijk is een bijzondere wijk in Almere”.

Tabel 5.1: Meningen over de sfeer in Filmwijk (in procenten)

Onderwerp	*(helemaal) niet mee eens*	*Niet eens/ niet oneens*	*(helemaal) mee eens*
In Filmwijk heerst een prettige sfeer	0	10	**88**
Filmwijk is een rustige wijk om in te wonen	2	10	**86**
Filmwijk is een bijzondere wijk in Almere	2	15	**82**

Voorzieningen

Een groot aantal stellingen had voorzieningen als groen en water, horeca, de A6 en het parkeren tot thema. De meeste Filmwijkers vinden voorzieningen als verkeersverbindingen, groen en water in voldoende mate in hun wijk aanwezig zijn. Toch maken velen zich zorgen over het behoud van dit groen, het uitzicht over het weerwater, de verbreding van de A6 en de besteding van parkeergelden. Het Lumièrepark wordt door meer dan tweederde van de respondenten als een buurtpark gezien. Ruimte voor meer bebouwing is er volgens de meeste respondenten niet.

De percentages zijn weergegeven in tabel 5.2:

Tabel 5.2: Meningen over voorzieningen in Filmwijk (in procenten)

Onderwerp	*(helemaal) niet mee eens*	*Niet eens/ niet oneens*	*(helemaal) mee eens*
Groen			
Er is voldoende groen in de wijk	8	9	**82**
Ik ben bezorgd over het behoud van groen in de wijk	12	18	**69**
Het Lumièrepark is een buurtpark	11	21	**68**
Het Lumièrepark is een stadspark	37	23	39
Er moet meer gebeuren in de parken	42	19	38

Water			
Het water in Filmwijk is belangrijk	2	9	**88**
Ik ben bezorgd over het behoud van het uitzicht over het Weerwater	9	24	**60**
Toestaan van horeca aan het Weerwater is goed voor de wijk	41	21	38
Er moet meer gebeuren op het water	42	29	28
Bebouwing en verkeer			
Er zijn voldoende verkeersverbindingen in Filmwijk	0	7	**92**
Parkeergelden moeten besteed worden aan parkeren	17	23	**60**
Verbreding van de A6 kan nadelig uitpakken voor Filmwijk	10	33	**58**
Er is voldoende parkeergelegenheid in Filmwijk	30	13	**57**
Er zijn voldoende speelvoorzieningen in Filmwijk	18	34	48
Filmwijk heeft voldoende winkels	36	23	44
Filmwijk hoort bij het stadscentrum	**53**	19	28
Verbreding van de A6 biedt kansen voor Filmwijk	43	41	15
Er is ruimte voor meer bebouwing in Filmwijk	**88**	11	3

Communicatie met de gemeente

Slechts weinig Filmwijkers kunnen zich vinden in stellingen die een goede communicatie van de gemeente met de burgers veronderstellen. Hoewel 43 procent het eens is met de stelling: “De gemeente geeft bewoners gelegenheid om hun mening te geven over ontwikkelingen in de stad”, is slechts 28 procent van de Filmwijkers het parkeerbeleid van de gemeente duidelijk. Slechts 17 procent van mening dat de gemeente open staat voor de mening van haar bewoners. Nog een 10 procent vindt dat de gemeente weet wat haar bewoners willen. Dit is te zien in tabel 5.3:

Tabel 5.3: Meningen over de communicatie met de gemeente (in procenten)

Onderwerp	*(helemaal) niet mee eens*	*Niet eens/ niet oneens*	*(helemaal) mee eens*
De gemeente geeft bewoners gelegenheid om hun mening te geven over ontwikkelingen in de stad	20	37	43
Het parkeerbeleid van de gemeente is mij duidelijk	42	29	28
De gemeente staat open voor de mening van haar bewoners	41	42	17
De gemeente informeert haar bewoners voldoende over het parkeerbeleid	48	37	14
De gemeente weet wat haar bewoners willen	45	45	9

Er is de mogelijkheid gegeven om de antwoorden op deze stellingen toe te lichten. Een respondent vindt dat: "*De gemeente is te weinig bereid met de bewoners te praten over problemen. Er komt eerder een afwijzende brief dan dat samen naar een oplossing wordt gezocht."* Een ander: *"De gemeente weet wel wat de bewoners willen, ze negeert echter die mening*". Iemand maakt zich zorgen over het behoud van het bijzondere karakter van de wijk: *"Ik weet niet hoelang de Filmwijk nog de bijzondere wijk zal blijven met alle nieuwe plannen."*

6. Conclusie

Hebben we nu een gedegen en empirisch onderbouwd beeld van de mate waarin er onder de bewoners van Filmwijk draagvlak is voor de visie en de plannen van de gemeente ? Zeker. Hoewel hoogopgeleiden, vijftigers en bewoners uit het BouwRAI- gedeelte oververtegenwoordigd zijn in de onderzoekspopulatie, zijn ook andere bewoners ruimschoots vertegenwoordigd.

Net als de Almeerder in andere onderzoeken houdt de Filmwijker van maart 2011 van het vele groen in de stad, van water, ruimte, rust, bereikbaarheid en woonkwaliteit en vindt hij stedelijkheid niet zo van belang. Net als in eerdere onderzoeken onder Filmwijkers kan de ordehandhaving volgens sommige bewoners beter, missen sommigen kleine winkels in de wijk en voelt de Filmwijker zich bijzonder betrokken bij de wijk.

Echter, we hebben nu een genuanceerder beeld dan de eerdere onderzoeken bieden: we weten nu beter wat hij daarmee bedoelt als hij zegt dat hij groen "belangrijk" vindt, en we weten wat nog meer voor hem belangrijk is, als het om wonen in Filmwijk gaat.

We weten nu bovendien dat van de ruim 100 respondenten het merendeel even bezorgd is als de leden van het Platform Filmwijk waar het gaat om het behoud van groen en andere woonkwaliteiten. Hierbij moet worden aangetekend dat 15 procent van de respondenten zelf actief betrokken zijn bij het Platform. Echter veel meer dan 15 procent van de respondenten vindt groen,

woonkwaliteit en veiligheid belangrijk, vindt stedelijkheid onbelangrijk, is het oneens met het toestaan van meer horeca en is ontevreden over de communicatie met de gemeente.

De gemiddelde Filmwijker woont volgens hemzelf “ideaal”: te midden van groen en water, in een rustige omgeving in een mooi en ruim huis met prettige buren. Dat wil hij graag zo houden. Het behoud van de wijk zoals die nu is, alsook een betere communicatie en participatie met de gemeente én daarin door de gemeente serieus worden genomen, zijn duidelijk voor het merendeel van de wijkpanelleden van groot belang.

Bronnen

Baarspul, M. (2008). Heimwee naar de Filmwijk. Almere: Stadsarchief Almere.

Bestemmingsplan 2010.

Dekkers, B. (2010). Onbekend maakt onbemind. Comparatief onderzoek naar imago, status en trots in Almere en Amsterdam Noord. UvA afstudeerscriptie.

Drooge, A. van (2010). Wonen in Almere Poort. UvA afstudeerscriptie.

Ogier, C. (2006). Bewoners over hun wijk: wijkpeiling 2006. Almere: Gemeente Almere.

Peeters-Bijlsma, M. (2004). Gele briefjes n.a.v. oprichtingsbijeenkomst Stichting Newtown Knowledged People. Aanwezig bij de Stichting. Niet gepubliceerd.

Reijndorp, A., S. metaal en J.Berg (2011). Berichten uit de Nieuwe Stad 1. Han Lammersleerstoel (Universiteit van Amsterdam). International Newtown Institute- INTI.

Sociale Atlas van Almere (2010). Monitor van wonen, werken en vrije tijd. Almere: Gemeente Almere, Afdeling Onderzoek en Statistiek.

Ulijn. P. (2008). Ik woon in Almere. De stad die geschiedenis maakt. Schoorl: Conserve.

Zienswijzen n.a.v. bestemmingsplan.